

Pismo predsednice ZDUS Kožuhove funkcionarkam in funkcionarjem

Spoštovane sodelavke in sodelavci, funkcionarke in funkcionarji društev upokojencev!

Verjetno vsi te dni razmišljamo, kako prebroditi stisko, v kateri smo se znašli.

Kar predstavljam si, kako se počutite, ko člani zahtevajo enake programe kot vsako leto, denarja od občin pa je manj, članarine tudi, saj je mnogo naših članov v hudi stiski. Tudi na ZDUS smo se znašli v stiski. Zmanjkalo nam je sredstev za potne stroške, za nakupe plaket in priznanj ...

Kot slišite in vidite, vlada v želji, da bi našli pot iz krize, piše zakon za zakonom, strokovnjaki in predstavniki civilne družbe pa v kratkem času ne moremo odkriti vseh nepravilnosti in pasti, ki jih prinašajo ti na hitro napisani zakoni. V ZDUS se trudimo, da bi strokovno sledili poplavi novih in pomembnih zakonov, da ne bo prehudih posledic za naše članstvo, iščemo strokovnjake, ki se spoznajo na vsa različna in zahtevna področja in jih skušamo pritegniti v naše ekspertne skupine. K sreči jih je veliko pripravljenih sodelovati brez plačila.

Ljudje prav tako ne vedo, da delamo v vodstvu ZDUS prostovoljno, da s svojim denarjem krijemo celo potne stroške, da varčujemo, kjer se da. In ne dojemajo, da za uspešno pogovarjanje z vlado in parlamentom potrebujemo pomoč ljudi, da potrebujemo podporo članstva, tudi tako, da plačuje članarino.

Vedno znova tudi ugotavljamo, da so komunikacije med nami prešibke, da se zatika prav na vseh ravneh od pokrajinskih zvez navzdol. Ljudje ne vedo, kaj delamo, ne berejo naših dveh časopisov, ne gledajo naših spletnih strani, vidijo nas samo takrat, ko nas mediji povabijo, da kaj povemo. A mediji nas najdejo le, ko pričakujejo škandal ali zdrabo.

Vrhunski strokovnjaki srednje generacije živijo v drugem svetu, v svetu brutalnih prevar in preigravanj, v svetu iluzij in pehanja za bogastvom, kjer ni prostora za stare.

Vseh teh dvajset let navidezne demokracije ostajamo sami s tistimi otroki in vnuki, ki ne znajo, ne morejo ali nočejo tekmovali v moderni vojni borzi. Pohlepnih in brezobzirnih ne bomo spremenili, lahko jih samo ustavimo in naženemo. A tega ne moremo sami. V imenu vodstva zato prosim vas, vse funkcionarje DU, da nam pomagate motivirati članstvo za pomoč pri uveljavljanju njihovih zahtev in pričakovanj pri tistih, ki odločajo. Nujno potrebujemo sodelovanje tistih, ki sedijo v parlamentu in dvigujejo roke za zakone, ki bogatijo bogate, vso množico preostalih pa pehajo v vse večjo revščino.

Pogovarjajmo se s poslanci, najdimo tiste, ki nam bodo pomagali do prave demokracije, ki bodo v parlamentu ustavili dobičkarje in prevarante. Če se bomo dobro organizirali, nas bo hitro 2.500, kolikor nas mora biti, da bi obiskali vsak teden vse poslance.

Pomagajte nam, da ne bomo opešali. Vi to znate, saj mnogi dolga leta uspešno vodite svoja društva. Računamo na vas!

Mateja Kožuh Novak,

vsebina

Vsi smo ena generacija	2
Svetovalnica HELPS na festivalu	2
Dan upokojevcev v Državnem zboru 2013	3
Predstavniki ZDUS prejeli priznanje F3ŽO	3
Mednarodni dan starejših 2013	4
Slovenija in raziskava SHARE	7
K osnutku zakona o slovenskem državnem holdingu	8
Zagotavljanje družbe za vse generacije	11
Univerzalni temeljni dohodek	13
S terena	14
Nepremičnine vpogled v GURS	15

Gostje festivala, upokojevci iz Makedonije v pogovoru s predstavniki ZDUS.

Vsi smo ena generacija!

Za nami je 13. festival za tretje življenjsko obdobje, ki je letos potekal pod geslom Vsi smo ena generacija in je sovpadel z evropskim letom državljanov. Organizatorji so zato osrednjo pozornost namenili aktivnemu državljanstvu, ki pomeni predvsem aktivno vključevanje državljanov in organizacij civilne družbe v življenje skupnosti ter sooblikovanje politik na vseh ravneh, ali, kot je slovesnem odprtju dejala osrednja govornica, ministrica za delo Anja Kopač Mrak: »Drug drugemu moramo pomagati, da bomo lahko iz krize izšli močnejši«. Po besedah Kopač Mrakove s staranjem prebi-

valstva starejši postajajo vse pomembnejši del družbe, s tem pa se povečuje tudi njihova odgovornost za družbeni razvoj. Kot eno najpomembnejših nalog ministrstva v prihodnjem letu je ministrica omenila uvedbo sistema dolgotrajne oskrbe in osebne asistenc. Festival za tretje življenjsko obdobje je tradicionalna, mednarodno odmevna prireditev, ki starejše povezuje z drugimi generacijami in s tem krepi zavedanje o pomenu medgeneracijske solidarnosti.

info.zdus

Svetovalnica HELPS na festivalu

Prvega dne festivala za tretje življenjsko obdobje se je obiskovalcem v živo predstavila svetovalnica za izboljšanje bivanja starejših (projekt HELPS). Naslednji festivalski dan so sodelavci svetovalnice pripravili dobro obiskano okroglo mizo o Sobivanju in stanovanjski skupnosti starejših v Sloveniji.

Sodelujoči Tomaž Banovec (ZDUS), Franc Imperl (Firis), Rok Grdiša (Idearna), Andreja Jordan (ŠENT) in moderator Urban Boljka (ZDUS) so opozorili na težave pri uvajanju stanovanjskih skupin in koncepta sobivanja starejših pri nas ter poudarili prednosti takega načina življenja ter razpravljali o tem, kaj lahko stori država na socialnem in stanovanjskem področju, da bi olajšali ustanavljanje takih stanovanjskih skupin starejših, kakšna oblika stanovanjskih skupin bi imela največ možnosti za uveljavitev pri nas, katere so glavne ovire, da bi v Sloveniji zaživele tovrstne skupine ipd.

info.zdus

Predstavniki ZDUS prejeli priznanja F3ŽO

Na letošnjem festivalu so za pomemben prispevek k prireditvi prejeli priznanja predsednik komisije ZDUS za kulturo Anton Kotar, njen podpredsednik Karol Pavlin in DU Puconci.

Anton Kotar je eden tistih prostovoljcev, ki ves svoj prosti čas namenjajo ljubiteljski kulturi. Prav v času priprav na F3ŽO kot vodja prireditve državnega srečanja pevskih zborov DU opravi največ ur prostovoljnega dela.

Drugi letošnji dobitnik priznanja je Karol Pavlin, ki F3ŽO dojema kot vrh kulturnega dogajanja v ZDUS. Je zaslužen za nastope zamajskih pevskih zborov na državnem srečanje pevskih zborov DU Slovenije, ki se ga udeležijo kot gostje.

Priznanje je letos prejelo tudi DU Puconci, ki že več let sodeluje na festivalih, saj se v Zdusovem kotičku na stojnici vsakič predstavijo z društvenimi aktivnostmi in s kulinaričnimi delavnicami.

Dan upokoјencev v Državnem zboru 2013

Zveza društev upokoјencev Slovenije je pred mednarodnim dnevom starejših, 1. oktobrom, na srečanju v DZ opozorila na nujnost zagotavljanja možnosti starejšim za zdravo in aktivno staranje. Predsednik DZ Janko Veber je v pozdravnem nagovoru dejal, da je sodelovanje med generacijami nujno, saj bomo le tako lahko zagotovili kakovostno življenje vseh. »Pri iskanju odgovorov na izzive starajoče se družbe se je treba širše lotiti problematike in ne le parcialno in za posamezno generacijo,« je med drugim dejal. Mlada, srednja in tretja generacija so namreč po njegovih besedah nedeljiva družbena celota.

Evropski poslanec Jelko Kacin, ki je pozdravil navzoče, se je dotaknil razprav o možni odpravi letnega dodatka za upokoјence. Prav ta dodatek je med sredstvi, ki omogočajo vključevanje v aktivno življenje. Izoliranje starejših na minimalni eksistenčni ravni ni prava pot, ki bi jo lahko podpirali, je poudaril.

Kot je povedal Tine Stanovnik z Ekonomske fakultete v Ljubljani, ki je spregovoril o pokojninski reformi in socialno ekonomskem položaju starejših, je pokojninski sistem v Sloveniji »izjemno stabilen«. Po zadnji reformi, ki je začela veljati z letošnjim letom, je tudi bolj transparenten od prejšnjih in ima veliko pozitivnih elementov. Po njegovih besedah tudi omogoča, da se po prehodnem obdobju lahko spreminja »v katerokoli smer«. Treba pa se je upreti skušnjavam, da bi zaradi krize in težavnega fiskalnega položaja začeli spreminjati veljavni pokojninski zakon, je še dejal.

Tudi namestnik generalnega direktorja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Jože Kuhelj je posvaril pred nepremišljenimi ukrepi. Pred nadaljnji posegi bi bilo treba počakati na učinke zadnje reforme, ki pa v prvem letu še ne bodo v celoti vidni, je opozoril.

Po predlogu direktorja Inštituta za ekonomska raziskovanja Borisa Majcna naj tisti, ki oblikujejo politike s pokojninskega in zdravstvenega področja, uporabijo podatke iz raziskave SHARE o zdravju, procesu staranja in upokoјevanju v Evropi. Tej dolgoročni raziskavi, ki se ji je v njenem četrtem in petem valu pridružila tudi Slovenija,

»Slišali smo marsikaj, kar bi nas, upokoјence, pa tudi poslance DZ moralo zanimati. Žal sta se nam pridružili le dve poslanki, Jana Jenko iz DeSUS in Romana Tomc iz SDS. S tem se je jasno pokazal odnos poslancev DZ do starejših strokovnjakov in do starejših nasploh, saj tega dne v DZ ni bilo nobenih drugih dogodkov. Kako malo jim je mar, kaj govorimo starejši! Če ne bomo vzpostavili tedenskega stika z vsemi poslanci, če takšnega odnosa ne bomo spremenili, se naš položaj ne bo izboljšal, še naprej bo vse slabši.

Še bolj žalostno pa je, da starejši nismo napolnili dvorane državnega zbora, čeprav nas je toliko. To je nespoštovanje najsvetejšega hrama, kjer se odloča naša usoda. S takim ravnanjem dajemo tistim, ki odločajo, jasno sporočilo: sodelovanje z vami tudi nas ne zanima, ne maramo politike, ne maramo svojih voditeljev, ne vemo, zakaj se pentljajo s politiko, saj nam je dobro. Pa nam je res?«

Mateja Kožuh Novak

spremljajo ljudi v Evropski uniji od njihovega 50. leta do upokoјitve in življenja v pokoju. Raziskava prinaša podatke, ki zadevajo vsa tri obravnavana področja, je pojasnil.

Nekdanji podpredsednik ZDUS Aldo Ternovec pa je bil v svojem prispevku kritičen do pripojitve Kapitalske družbe (KAD) k slovenskemu državnemu holdingu. Po zakonu mora namreč KAD nakazati pokojninskemu zavodu 50 milijonov evrov na leto za stabilnost pokojninskega sistema. Upokoјencem zato ni vseeno, kaj se dogaja s KAD, je rekel.

info.zdus

Mednarodni dan starejših 2013

Od leta 1990, ko je Generalna skupščina Združenih narodov razglasila 1. oktober za mednarodni dan starejših, je na ta dan po svetu in tudi v Sloveniji namenjena glavna pozornost starejšim. Ob koncu leta 2012 je bilo 17,1 odstotka prebivalcev Slovenije starih več kot 64 let; vsak tretji starejši je živel sam in bila izpostavljen revščini. Blizu 1.600 starejših je bilo še delovno aktivnih.

Projekcije za 2060. Tretjina prebivalcev bo starih 65 ali več let. Po zadnjih statističnih podatkih je bilo v Sloveniji ob začetku leta 2013 skoraj 2.059.000 prebivalcev, od tega jih je bilo starejših od 64 let nekaj več kot 352 tisoč ali 17,1 odstotka, med prebivalkami je bilo starejših 20,2 odstotka, med prebivalci pa 13,9 odstotka (delež starejših moških je bil torej nekoliko manjši od deleža starejših žensk). Pred petimi leti je bilo med celotnim prebivalstvom starejših natanko odstotek manj. Projekcije prebivalstva za Slovenijo pa napovedujejo bistveno povečanje števila in deleža starejših med celotnim prebivalstvom.

Posebej ranljiva skupina prebivalstva so starejši osebe. To so osebe, ki živijo same; v letu 2011 jih je bilo med starejšimi kar 27,7 odstotka. Te osebe morajo vse opraviti same ali pa morajo za pomoč zaprositi svoje otroke (ti so se lahko že odselili ali si ustvarili svojo družino) ali druge ljudi. V gospodinjstvih skupnostih, ki sta jih sestavljala po dva starejša, je živelo nekaj več kot 121 tisoč ali 35,7 odstotka vseh starejših.

Po Eurostatovih projekcijah prebivalstva EUROPOP 2010 naj bi se starostna sestava prebivalstva Slovenije v naslednjih 50 letih zelo spremenila. Leta 2010 so osebe, stare več kot 64 let, predstavljale 16,5 odstotka prebivalstva, do leta 2060 pa naj bi se ta delež povzpел že na 31,6 odstotka, torej bo že vsak tretji prebivalec star več kot 64 let. Skrb pa vzbujajo napovedi, da bo delež mladih, starih od 0 do 14 let, na katerih pregovorno »svet stoji«, začel po letu 2020 upadati in da naj bi bil v letu 2060 le še 13,7 odstotka. Koefficient starostne odvisnosti starejših – to je kazalnik, ki pove, koliko starejših oseb je odvisnih od 100 delovno sposobnih (t. j. oseb, starih od 15 do 64 let) – je bil v letu 2010 znašal 24, v letu 2060 pa naj bi bil že kar 58.

Vseživljenjsko učenje. Način in kakovost življenja starejših postajata vse pomembnejša za celotno družbo. S kakovostnim življenjem ohranjajo starejši svojo samostojnost in neodvisnost od družbe ter socialno in kulturno povezanost s svojim okoljem.

Anketa o izobraževanju odraslih (zajete so bile osebe v starostni skupini 50–69 let), izvedena v letu 2011, je po-

kazala, da se je največ starejših udeležilo računalniškega izobraževanja, in to kar 17 odstotkov, tujih jezikov se jih je učilo 11 odstotkov, približno desetina jih je želela razširiti svoje znanje s področja poslovnih ved in umetnosti; približno 6 odstotkov pa jih je pridobivalo znanje o zdravju in zdravem načinu življenja.

Priložnostno učenje, kultura in druženje. S priložnostnim, povsem neformalnim učenjem je v letu 2011 želelo izboljšati svoje znanje ali se namensko naučiti česa novega 36,4 odstotka starejših oseb. Povprečno skoraj polovica teh starejših je pridobivala znanje iz tiskanih medijev (knjig, časopisov, revij ipd.), vsak tretji s pomočjo računalnika ali interneta, vsak deseti pa ob pomoči družinskega člana, prijatelja ali sodelavca.

V letu 2011 si je v živo ogledalo kako predstavo (koncert, opero, plesno ali gledališko predstavo) 44 odstotkov starejših, 20 odstotkov jih je vsaj enkrat obiskalo kino, kulturnozgodovinske znamenitosti (gradove, cerkve, muzeje, galerije ipd.) pa je obiskalo 57 odstotkov starejših.

Uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije. Po podatkih iz ankete o uporabi informacijsko-komunikacijske tehnologije je bilo v letu 2007 med osebami, stari od 55 do 74 let, 1,89 odstotka (ali blizu 17 tisoč) rednih uporabnikov računalnika, v letu 2012 pa se je ta delež povečal na 3,2 odstotka (ali nekaj več kot 35 tisoč oseb).

Za področje starost 9,6 odstotka BDP. Slovenija je za področje starost namenila v letu 2010 9,6 odstotka BDP (to je 4 odstotke več kot leto poprej). V področje starost so vključeni prejemki, povezani s starostjo: predvsem starostne pokojnine, invalidske in družinske pokojnine osebam nad določeno starostjo ter blago in storitve, povezane s starostjo.

Po vrednosti tega podatka se je Slovenija med drugimi državami članicami EU uvrstila na dvanajsto mesto. Prve tri države po deležu BDP za področje starosti so bile v letu 2010 Italija (14,7 odstotka), Avstrija (12,7 odstotka) in Francija (12,5 odstotka), zadnji dve pa Luksemburg (6,1 odstotka) in Irska (5,5 odstotka BDP).

Starejši še posebej izpostavljeni tveganju zaradi revščine. Celotna stopnja tveganja revščine je bila v letu 2012 v Sloveniji 13,5 odstotka, samo za starejše (stare 65 ali več let) pa 19,6 odstotka. Pri starejših moških je bila ta stopnja nižja od slovenskega povprečja, in sicer je bila 11,7-odstotna, pri starejših ženskah pa je bila kar 25-odstotna.

Upošteva je tip gospodinjstva, je bila stopnja tveganja re-

vščine v enočlanskem gospodinjstvu osebe, stare 65 ali več let, pri moških 33,3-odstotna, pri ženskah pa 44-odstotna. V gospodinjstvih, ki sta jih sestavljali dve odrasli osebi brez vzdrževanih otrok, od katerih je bila vsaj ena stara več kot 64 let, pa je bila ta stopnja pričakovano nižja, in sicer 10,2-odstotna.

Zagotavljanje medgeneracijske solidarnosti. V Sloveniji se v primerjavi z drugimi državami upokojujejo razmeroma mlajši starejši. Z zakonom predpisana starost za uveljavitev polne starostne pokojnine se uvaja postopoma in se razlikuje po spolu. Ženske, ki želijo v letu 2013 uveljavljati pravico do starostne pokojnine, morajo biti stare več kot 58 let in morajo imeti najmanj 38 let in 4 mesece pokojninske dobe, moški pa to pravico dosežejo pri minimalni starosti 58 let in 4 mesece ter z najmanj 40 leti pokojninske dobe.

V letu 2012 je bilo v Sloveniji povprečno nekaj več kot 402 tisoč starostnih upokoјencev, v primerjavi z letom 2011 pa jih je bilo za 4 odstotke več.

Ker v povprečju živimo dlje in ker se starostna meja ob upokoјevanju ne povečuje tako hitro, pomeni, da smo dlje časa tudi upokoјeni in da posledično tudi pokojnino prejemo dalj časa kot včasih. V letu 2012 so ženske v povprečju prejemale starostno pokojnino (t. j. čas od upokoјitve do smrti) 22 let in 4 mesece, moški pa 16 let in 8 mesecev.

Zagotavljanje medgeneracijske solidarnosti je čedalje zahtevnejša naloga, saj se število upokoјencev naglo povečuje, število delovno aktivnih oseb pa se v zadnjih letih zmanjšuje. V letu 2012 se je število upokoјencev v primerjavi z letom 2011 povečalo za 4 odstotke, povprečno število delovno aktivnih oseb pa se je v tem času zmanjšalo za 3 odstotke. Zaradi tega se razmerje med številom delovno aktivnih in številom upokoјencev vse od leta 2008 slabša: ob koncu leta 2012 je bilo le še 1,46 delovno aktivna oseba na upokoјenca.

Med delovno aktivnimi osebami malo takih, ki so stari več kot 64 let. V letu 2013 je mogoče uveljaviti pravico do pokojnine pri minimalni starosti 58 let in nekaj mesecev, vendar je ta starost po spolu različna, zato osebe odhajajo s trga dela že pred 65. letom starosti. Pa vendarle ostaja še nekaj oseb delovno aktivnih tudi po 65. letu; v mesecu avgustu 2013 jih je bilo skoraj 1.600 (ali 0,2 odstotka delovno aktivnih oseb), od tega je bilo 350 samozaposlenih. Med 116.600 brezposelnimi osebami v letošnjem avgustu pa je bilo tudi nekaj več kot 3.600 oseb, ki so bile stare več kot 60 let. Nekateri se pozneje, ko izpolnjujejo pogoje, upokoјijo, večina pa se jih želi vrniti na trg dela.

Nuška Brnot, Marija Peršin

ARAČUN
SENIOR

Osebni račun za vas, ki prejemate pokojnino.

Poleg nižje provizije za plačilo položnic na bančnem okencu vas čakajo tudi druge ugodnosti, ki smo jih pripravili za uporabnike **Aračuna senior** v Abanki.

Za vas si bomo vzeli čas in vam tudi svetovali, zato nas obiščite v eni od 41 poslovalnic Abanke po Sloveniji.

Brezplačen telefon za vse upokoјence

Brez vezave na paketu **SENIOR ZATE**, samo do 15. 11. 2013!
Brezplačno lahko prenesete tudi svojo telefonsko številko!

Brezplačno
svetovanje pri
prvi uporabi

Nokia
C2-02

Emporia
Essence

Akcija traja do 15. 11. 2013 oz. do razprodaje zalog in velja za vse nove in obstoječe Si.mobilove naročnike na paketu SENIOR ZATE. Vsak naročnik paketa SENIOR ZATE lahko v času trajanja akcije dobi največ en telefon, ki si ga lahko izbere izmed telefonov, ki jih določí Si.mobil. Izbranega telefona ni mogoče zamenjati za gotovino ali kakšno drugo stvar. Si.mobil bo novim naročnikom, ki bodo prenesli obstoječo telefonsko številko v Si.mobilovo omrežje, povrnil stroške prenosa v višini 5 €. Ponudba ni združljiva z ostalimi akcijami in ugodnostmi Si.mobila. Več informacij o pogojih ponudbe, pogojih paketa SENIOR ZATE in pogojih predčasnega nakupa telefona za obstoječe naročnike Si.mobila najdete na www.simobil.si, na št. 040 40 40 40 in na Si.mobilovih prodajnih mestih. Vse cene vključujejo DDV. Simobil d.d., Šmartinska c. 134b, SI-1000 Ljubljana.

simobil.si

Slovenija in raziskava SHARE

Razvite družbe se vedno bolj ukvarjajo s problemi, povezanimi s staranjem prebivalstva. Delež prebivalstva, starejšega od 65 let, v celotni strukturi prebivalstva se namreč povečuje, kar vpliva na različne aspekte življenja sodobnih družb.

Staranje prebivalstva postavlja pred politike in celotno družbo izzive na področjih trga dela, socialne varnosti, zdravstva, dolgotrajne oskrbe in stanovanjskih vprašanj. Če hočemo uspešno reševati te izzive, moramo najprej razumeti položaj starejših v naši družbi, pri čemer so nam lahko v veliko pomoč tudi podatki raziskave SHARE. SHARE je raziskava o zdravju, procesu staranja in upokojevanju v Evropi in predstavlja interdisciplinarno mednarodno bazo podatkov o naštetih področjih. Doslej je bilo anketiranih že več kot 85 tisoč posameznikov, starejših od 50 let, iz 20 evropskih držav.

Raziskava SHARE je nastala po pozivu Evropske komisije k sodelovanju evropskih držav pri enotni evropski raziskavi o staranju, katere namen je izboljšati dostopnost in kakovost podatkov predvsem na področju življenjskih razmer starejših in njihovih družin ter doseči vpogled v učinkovitost socialnih politik na tem področju. Raziskovalcem in drugim torej omogoča dostop do zanesljivih podatkov o ekonomskem, zdravstvenem in socialnem položaju starejših, na ta način pa tudi omogoča boljše načrtovanje, oblikovanje in implementacijo javnih politik.

Raziskava SHARE poteka tudi v Sloveniji, vodi jo Inštitut za ekonomska raziskovanja. Ena od pomembnejše ugotovitve

raziskave potrjuje dejstvo, da je povprečna starost ob upokojitvi pri nas med najnižjimi v EU, kot glavni razlog za upokojitve pa anketiranci navajajo izpolnitev pogojev za upokojitve. Pomemben je tudi aspekt slabega zdravja, saj skoraj 13 odstotkov anketirancev potrjuje, da je to eden od razlogov za upokojitve. Če hočemo ljudi prepričati, da bi delali dlje, je zato bistvenega pomena, da delodajalec zagotovi dobre delovne razmere.

Zanimiva je tudi primerjava števila obiskov pri zdravniku med posameznimi državami. Tako slovenski anketiranec v povprečju obišče osebnega zdravnika približno 5-krat na leto, specialista pa le 1,26-krat. To je precej manj kot v Italiji, kjer anketiranci v povprečju osebnega zdravnika obiščejo kar 8,5-krat ali pa na Portugalskem, kjer so specialista obiskali v povprečju 1,64-krat. Najpomembnejša ugotovitev, povezana z zdravjem, pa je, da socialno ekonomski položaj anketirancev pomembno vpliva na njihovo zdravstveno stanje.

Podatki, ki jih prinaša raziskava SHARE, bodo smisel dobili šele, če bodo dejansko uporabljeni za nadaljnje načrtovanje reform na področju trga dela, pokojninskega sistema, zdravstvenega in socialnega varstva ter dolgotrajne oskrbe. Zato je treba okrepiti komunikacijo med strokovnjaki ne eni ter oblikovalci javnih politik in odločanja na drugi strani, saj bomo le tako lahko zagotovili izboljšanje položaja starejših v razmerah hitro starajoče se družbe.

info.zdus

Vzajemnost je vaša!

Čakajo vas lepe nagrade:

- za dva nova naročnika – brezplačna polletna naročnina na Vzajemnost;
- za tri nove naročnike – vrednostni boni Mercator za 15 evrov;
- za vsakega nadaljnega novega naročnika – še po 5 evrov (za štiri naročnike 20 evrov itd).

NOVOST: od julija dalje tudi nagrada za pridobitev enega naročnika – 50-% popust na polletno naročnino!

Vzajemnost je tudi lepo darilo!

PRIDOBIVAJTE NOVE NAROČNIKE

Za naročila in informacije pokličite na tel.: **01 530 78 44**

K osnutku zakona o slovenskem državnem holdingu

Konec maja letos se je začel postopek za ustanovitev Slovenskega državnega holdinga (v nadaljevanju SDH), ki je predvideval pripojitev Kapitalske družbe invalidskega in pokojninskega zavarovanja. Po sklepu UO ZDUS smo se tej nameri odločno uprli z naslednjimi argumenti:

- V skladu z namenom ustanovitve so na Kapitalsko družbo invalidsko pokojninskega zavarovanja kot osnovni kapital prešle delnice, deleži in kupnine od prodaje podjetij ter vrnjeno premoženje prejšnjih nosilcev socialnega zavarovanja. Zakon o lastninskem preoblikovanju podjetij (Uradni list RS, št. 55/1992, 7/1993, 31/1993, 43/1993 - Skl. US, 32/1994 - Odl. US, 43/1995 - Odl. US, 1/1996, 30/1998 - ZZLPP, 72/1998 - Odl. US, 31/2000 - ZP-L; v nadaljevanju ZLPP) je v 22. členu določil obveznost prenosa 10-odstotnega družbenega premoženja na Kapitalski sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja.
- V državnem zboru RS je bil 23. maja 2008 sprejet zakon o lastninskem preoblikovanju deleža zavarovalnic, do katerega so upravičene fizične osebe (ZLPDZ, Ur.l. 56/08). Zakon je v 1. čl. določil, da se delnice zavarovalnic, izdanih za delež nenominirane kapitala, ki ustreza deležu premij, ki so jih v obdobju enega leta pred presečnim dnevom plačale fizične osebe in katerih imetnica je na podlagi zakona o lastninskem preoblikovanju zavarovalnic (Ur. l. RS, št. 44/02 in 16/03 odl. US) Kapitalska družba invalidsko pokojninskega zavarovanja, d. d., prenesejo v last Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije z edinim namenom zagotavljanja dodatnih sredstev za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje. ZLPDZ je v 2. čl. določil, da z delnicami zavarovalnice v imenu in za ZPIZ upravlja Kapitalska družba invalidsko pokojninskega zavarovanja, d. d. ter določil, da mora Kapitalska družba invalidsko pokojninskega zavarovanja, d. d. najkasneje v roku osmih dni od uveljavitve zakona v centralnem registru vrednostnih papirjev prenesti na SPIZ delnice iz prvega člena zakona.
- Dejstvo je, da vse dosedanje vlade v Republiki Sloveniji niso bile enotne do politike upravljanja kapitalskih naložb.
- Dejstvo je tudi to, da je Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja ustanovljena z edinim namenom zagotavljanja dodatnih sredstev za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, Slovenska odškodninska družba pa za poravnavo obveznosti upravičencem po zakonu o denacionalizaciji.

Spričo navedenih dejstev smo leta 2012 v postopku oblikovanja zakona o slovenskem državnem holdingu po sklepu UO ZDUS opozorili vlado, da ni sprejemljiva nameravana pripojitev Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Skupaj z drugimi, ki jim ni vseeno za premoženje upokojujencev, nam je uspelo, da je zakon o Slovenskem državnem holdingu (ZSDH), Ur. l. RS, št. 105/12 in 39/13 določil v:

27. členu (KAD kot samostojna pravna oseba v okviru SDH):

1. KAD je samostojna pravna oseba. SDH je edini delničar KAD.

2. SDH ne sme razpolagati s kapitalsko naložbo v KAD. V primeru prenehanja SDH delnice KAD postanejo last Republike Slovenije.
3. KAD opravlja naloge, določene s tem zakonom in zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Za razmerja med SDH in KAD se uporabljajo pravila o povezanih družbah, kot jih določa zakon, ki ureja gospodarske družbe.
4. Naloge skupščine KAD opravlja uprava SDH.
5. Nadzorni svet KAD ima šest članov, izvoljenih na način:
 - tri člane na predlog SDH,
 - dva člana na predlog zveze ali organizacije upokojujencev na ravni države in
 - enega člana na predlog sindikalne zveze oziroma konfederacije, reprezentativne za območje države.
6. Nadzorni svet KAD med svojimi člani izvoli predsednika, in sicer izmed članov, ki so bili izvoljeni na predlog SDH, namestnika pa na predlog organizacije upokojujencev na ravni države.
7. Pri odločanju nadzornega sveta KAD je v primeru enakega števila glasov odločilen glas predsednika.
8. Način oblikovanja predlogov za izvolitev članov nadzornega sveta KAD določa statut družbe. Če posamezna interesna skupina iz petega odstavka tega člena ne oblikuje predloga za izvolitev članov nadzornega sveta KAD na način, kot je določen v statutu družbe, o izvolitvi manjkajočih članov nadzornega sveta KAD odloča skupščina po lastni presoji.

28. členu (zagotavljanje sredstev zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje):

1. Premoženje KAD se lahko uporabi le za namene, določene z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje.
2. Bilančnega dobička KAD ni mogoče uporabiti za delitev med delničarje.
3. KAD nakaže zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje vsako leto najkasneje do 30. septembra 50 milijonov evrov predvsem za usklajevanje pokojnin.
4. Poleg nakazila iz prejšnjega odstavka SDH za zagotavljanje dodatnih sredstev Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje KAD nakaže 10 odstotkov kupnine, ki jo dobi SDH iz naslova prodaje svojih kapitalskih naložb, ki so v klasifikaciji opredeljene kot premoženje SDH.

4. odstavek 38. člena pa določa:

Z dnem uveljavitve tega zakona se na SDH prenese upravljanje s kapitalsko naložbo zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije v družbi Zavarovalnica Triglav, d. d., pri čemer se v zvezi s prenosom ne uporabljajo določbe zakona, ki ureja zavarovalništvo v delu, ki zadeva dovoljenje za pridobitev kvalificiranih deležev, ter tiste določbe zakona, ki ureja prevzeme, zadevajo pa obveznost dajanja prevzemne ponudbe.

ZSDH je bil objavljen decembra lani. Po dobrih osmih mesecih veljavnosti imamo pred seboj že novo različico zakona o Slovenskem državnem holdingu-1 (ZSDH-1), ki ga je ministrstvo za finance

objavilo na svoji spletni strani 17. septembra 2013. Osnutek spet brez potrebne utemeljitve določa, da se KAD in njegova hčerinska družba PDP pripojita k SDH, za naložbo v Triglavu pa naj bi ZPIZ dobil »pošteno nadomestilo«.

Navedeno izhaja iz naslednjih členov osnutka zakona:

71. člen (pripojitev KAD):

1. SDH mora v 6 mesecih po uveljavitvi tega zakona poskrbeti za izvedbo vseh postopkov, da se k SDH pripoji Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. d. (KAD).
2. Pripojitev se izvede po postopkih in na način, določen z zakonodajo, ki ureja delovanje gospodarskih družb. SDH z dnem pripojitve vstopi kot univerzalni pravni naslednik KAD v vsa pravna razmerja ter prevzame vse pravice in obveznosti do tretjih oseb ter vstopa v vse pravnne in druge sodne postopke, v katerih je KAD stranka v postopku.
3. Po pripojitvi se na SDH prenesejo vsa pooblastila, pravice in obveznosti KAD, določene z zakoni in na njihovi podlagi izdanimi predpisi, ter z njimi povezano premoženje, če ni s tem zakonom določeno drugače. Univerzalno pravno nasledstvo velja tudi za dovoljenja za opravljanje poslov, ki jih podeljuje Agencija za zavarovalni nadzor.

73. člen (pripojitev PDP):

1. SDH mora v 6 mesecih po uveljavitvi tega zakona poskrbeti za izvedbo vseh postopkov, da se k SDH pripoji PDP, Posebna družba za podjetniško svetovanje, d. d., Dunajska cesta 160, p. p. 3985, 1001 Ljubljana PDP.
2. Pripojitev se izvede po postopkih in na način, določen z zakonodajo, ki ureja delovanje gospodarskih družb. SDH z dnem pripojitve kot univerzalni pravni naslednik PDP vstopi v vsa pravna razmerja ter prevzema vse pravice in obveznosti do tretjih oseb in vstopa v vse pravnne in druge sodne postopke, v katerih je PDP stranka v postopku.
3. Po pripojitvi se na SDH prenesejo vsa pooblastila, pravice in obveznosti PDP, določene z zakoni in na njihovi podlagi izdanimi predpisi, ter z njimi povezano premoženje, če ni s tem zakonom določeno drugače.

75. člen (prenos naložbe ZPIZ v Zavarovalnici

Triglav d.d. na SDH):

1. Naložba ZPIZ v družbi Zavarovalnica Triglav, d. d., se v 6 mesecih prenese na SDH. SDH je dolžan za prenos ZPIZ plačati pošteno nadomestilo, ki se na podlagi vrednotenja določi po tržni vrednosti naložbe na dan prenosa.
2. Prenos skladno s tem členom zakona, ki ureja prevzeme gospodarskih družb, ne predstavlja pridobivanja novega deleža, in se za ta prenos ne uporablja zakonodaja o prevzemih družb.

Predloženi osnutek zakona o Slovenskem državnem holdingu ne zagotavlja več namenskosti uporabe sredstev, ki jih je zakon ob lastninjenju namenil izključno za dolgoročno zagotavljanje dodatnih sredstev Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, torej za pokojnine zdajšnjih in prihodnjih upokojujencev. S tem zakonom je izničen tudi nadzor civilne družbe, ki je doslej imela vsaj delni vpliv na poslovanje Kapitalske družbe.

Tudi naložba v Zavarovalnico Triglav, d. d., ni bila namenjena za takojšnjo porabo, tudi za pošteno nadomestilo ne. Namenjena je bila dolgoročnemu zagotavljanju dividend.

Pripravi: Ana Bilbija in Aldo Ternovec

Prisluhnite sporočilu vodnih vrelecev zdravja v Termah Olimia.

Ugodno termalno razvajanje za upokojujence

Hotel Breza****

5 dni (4 noči) | dvoposteljna soba

že od 49,68 € / osebo / dan

polpenzion | dnevno in nočno kopanje
posvet pri zdravniku | **DARILO:** wellness bon za
storitve v Centru zdravja Olimia

Ponudba velja do 24. 12. 2012

Za več informacij in rezervacijo
pokličite brezplačno številko: **03 829 78 36**

Ob rezervaciji sporočite KODO PONUDBE:
ZDUS102013

PREROJENO ŽIVLJENJE

Terme Olimia d. d.

Zdraviliška c. 24, SI – 3254 Podčetrtek | T: 03 829 78 36
info@terme-olimia.com | www.terme-olimia.com

Tukaj se imamo vedno fajn!
Dobrodošlica, bazeni z ogrevano morsko vodo, telovadba,
glasba za ples ... Ponudba, ki je preprosto ne smete zamuditi!

Jesensko-zimska pravljica:

obisk oljčnika, ogled muzeja Parenzane (1,50 EUR), izlet z barko (12 EUR), izlet na tržnico v Milje (11 EUR)

Akcijske cene	polpenzion	polni penzion
26. 10.-30. 11. 13	46 ... 35 EUR	51 ... 40 EUR
1. 12.-29. 12. 13	40 ... 33 EUR	45 ... 38 EUR

Upokojenci, ki so člani društva, kluba ali aktiva upokojencev in člani kluba revije Vzajemnost imajo **10 % popusta** (popusta se ne seštevata). V času jesenskih šolskih počitnic (26. 10.-3. 11. 2013) **en otrok do vključno 12. leta** v sobi z dvema odraslima osebama biva **brezplačno**. Redni otroški popusti pri bivanju z 2 odraslima osebama: otroci do vključno 6. leta bivajo **brezplačno**, otroci od 7. do vključno 12. leta imajo **50 % popusta**.

Z brezplačnim avtobusom v Izolo

praznične ustvarjalne delavnice, decembrska tombola z bogatimi nagradami in še in še ...

Veseli avtobus	redna cena	za člane društva upokojencev
6x polpenzion	198 EUR	178,20 EUR

Otroški popusti pri bivanju z 2 odraslima osebama: otroci do vključno 6. leta bivajo **brezplačno**, otroci od 7. do vključno 12. leta imajo **50 % popusta**.

Termini oddiha z brezplačnim avtobusom:

Pomurska in Spodnjepodravska: 28. 11.-4. 12. 2013 • Severnoprimska: 2. 12.-8. 12. 2013
Zasavska in Osrednjeslovenska: 4. 12.-10. 12. 2013 • Zgornjepodravska in Celjska: 10. 12.-16. 12. 2013
Gorenjska: 16. 12.-22. 12. 2013 • Božičkov avtobus iz Ljubljane: 21. 12.-27. 12. 2013

Cene so v EUR in veljajo na osebo na dan v dvoposteljni sobi oz. za zgoraj navedeni program.

Doplačila na dan: enoposteljna soba, polni penzion, turistična taksa.

Zagotavljanje družbe za vse generacije

Dvajset let po prvi svetovni skupščini OZN o staranju v letu 1982 je lani v Madridu druga skupščina sprejela t. i. madridski mednarodni načrt ukrepov, povezanih s staranjem.

Da bi ukrepi zajeli specifičnosti posameznih regij, držav in zajeli potrebe prebivalcev, je Ekonomski svet OZN za Evropo (UNECE) spisal t. i. regionalno implementacijsko strategijo za uresničevanje tega načrta, ki so jo septembra 2002 potrdili v Berlinu, ter dopolnili s t. i. berlinsko ministrsko izjavo, s katero so se posamezne vlade zavezale, da bodo delovale v skladu z omenjeno strategijo. Da bi lažje nadzorovali uresničevanje ukrepov, določenih v strategiji, konferenca vsakih pet let obravnava posamezne ukrepe. Lani je bila na Dunaju, na njej pa so se zavezali, da bodo ukrepe osredotočili na štiri bistvena področja, ki so: daljša delovna doba in sposobnost dela, socialna vključenost starejši in boj proti diskriminaciji, dostojna, zdrava in neodvisna starost ter medgeneracijska solidarnost.

Pohvaljena dva projekta iz Slovenije. O zaključkih konference in primerih dobrih praks smo v publikaciji Promocija dunajske UNECE, ki smo jo dobili v roke te dni, kot primer dobre prakse zasledili Slovenijo na kar na dveh od omenjenih štirih področij!

S področja dostojne, zdrave in neodvisne starosti hvalijo kot primer dobre prakse projekt SOGRAP (Potencial socialnega gradienta za zmanjšanje neenakosti v zdravju starejših) Inštituta Antona Trstenjaka, ki dokazuje, da lahko s socialnim izobraževanjem vplivamo na bolezensko stanje. Na inštitutu so imeli vodene razprave s starejšimi o prehrani, fizični aktivnosti, kajenju in drugi zdravstvene tematiki, kar je vplivalo na odnos starejših do bolezni in posledično na njihovo vedenje. Pokazalo se je, da lahko izmenjava izkušenj o obvladovanju bolezni med vrstniki iz različnih socialnih okolij bistveno vpliva na spremembo življenjskega sloga, na večjo socialno odgovornost posameznika in na oblikovanje bolj zdravega načina življenja.

Prav slednje pa je tema, ki jo obravnava projekt ZDUS Naj bo izobraževanje starejših odraslih pomembno, koristno in mikavno (projekt MATURE), v sklopu katerega nastaja program usposabljanja za izobraževalce starejših, spodbujal pa bo k učenju tudi tistih ranljivih skupin starejših, ki ne vidi-jo prednosti izobraževanja v pozni dobi. Navedeni primer zgovorno priča o tem, da socialno izobraževanje povečuje kakovost življenja.

Drugo področje, kjer je Slovenija omenjena kot primer dobre prakse, je medgeneracijska solidarnost s projektom Mednarodni folklorni festival Beltinci. V Sloveniji imajo folklorni plesi dolgo in bogato tradicijo, ki je najlepše prikazana v času folklornih festivalov v različnih krajih naše dežele. V Beltincih je bil festival zasnovan kot predstavitev in medsebojno povezovanje najboljših folklornih skupin ter možnost prenašanja znanja o folklornih plesih, ljudski glasbi in ljudskih oblačilih. Med festivalom imajo starejši priložnost, da kot eni redkih poznavalcev in ohranjevalcev nematerialne kulturne dediščine te regije prenašajo znanje in vedenje na mlajše generacije. Festival postavlja starejše v središče družabnega življenja, jim daje potrditev o pomenu njihove vloge v družbi, in daje javnosti sporočilno vrednost o prednostih aktivnega staranja.

Dobrih zgledov pa je še več! Ne glede na to, da v dokumentu najdemo samo po en primer dobre prakse iz posameznih držav, je teh več, kot se zdi. Če se samo ozremo na evropske in nacionalne projekte ZDUS, vidimo, da tudi ZDUS lahko postreže s primeri dobrih praks. Naj spomnimo, da je ZDUS letos zaključil evropski projekt Mix@ges – Medgeneracijsko povezovanje z uporabo novih ustvarjalnih medijev, kjer smo v sodelovanju z DU Ig, Mozirje in Tabor –Ljubljana, pa z osnovnimi in srednjimi šolami ter z zvezo Sonček izvedli medgeneracijske delavnice o mobilni fotografiji. Kot rezultat dvoletnega projekta je nastal priročnik The Mix@ges experience, ki povzema napotke, kako se z uporabo novih medijev lotiti in spodbujati medgeneracijske projekte. Med nacionalnimi projekti pa naj omenimo še Večer pesmi in plesa, ki ga v vsako leto na Festivalu za tretje življenjsko obdobje pripravi komisija ZDUS za kulturo. Prav letos je v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma nastopila tudi veteranska folklorna skupina iz Beltincev, sicer pa so pogosti nastopi medgeneracijskih kulturnih skupin. O dejstvu, da medgeneracijsko sodelovanje v ZDUS ne poteka samo na kulturnem področju, pričajo tudi drugi evropski in nacionalni projekti s področja vseživljenjskega učenja, izboljšanja kakovosti bivanja starejših, varnega staranja s pomočjo sodobnih informacijskih tehnologij, kjer vodenje prevzemajo upokojeni strokovnjaki, koordinatorji pa so strokovni sodelavci ZDUS.

*Vir: Ensuring a society of all ages – from policy declaration to action. Promoting the implementation of the outcome of the UNECE Ministerial conference on ageing, Vienna 2012
Povzela D. L.*

Vila Ana v Rogaški Slatini

Le 10 minut hoda do Rogaške Riviere

Če želite biti sami gospodarji svojega časa, izberite oddih v Vili Ana.

Akcija!

15.9. - 26.12.2013

Nočitev z zajtrkom	2 noči	3 noči	4 noči	5 noči
Upokojenci, člani DU	40 €	58 €	68 €	85 €
Ostali gostje	44 €	64 €	75 €	94 €

Cene veljajo na osebo za zgoraj naveden program.

Vsem ki boste pri nas bivali vsaj 5 noči, podarimo eno 3-urno vstopnico za kopanje v bazenih Term Olimia ali celodnevno karto za hotel Slatina v Rogaški Slatini.

Vila Ana** vabi
na **ženski vikend**
(za skupine do 31 oseb)

Cena na osebo:

2 nočitvi **45,00 €**

3 nočitve **67,50 €**

- ▶ Cena velja v enoposteljni/dvo-posteljni in troposteljni sobi.
- ▶ Doplačilo za turistično takso znaša 1,01€ na osebo na dan.
- ▶ Skupinam nad 15 oseb priznamo brezplačno letovanje za 1 osebo.

Namig za skupine

Ponudba vključuje:

- ▶ 2 oziroma 3 nočitve z zajtrkom
- ▶ **steklenička mineralne vode Donat Mg** ob prihodu
- ▶ 7 dvo- in 6 troposteljnih sob (TV, radio, tuš, WC)
- ▶ **3-urna kopalna karta** (hotel Slatina v Rogaški Slatini, Wellness center Termalija Podčetrtek)
- ▶ kuhinja in dnevni prostor za druženje
- ▶ **vodni izlet** po Rogaški Slatini, zdraviliškem parku in okolici
- ▶ **obisk multimedijskega** centra Kozmetike Afrodita
- ▶ **pohodni dan** na hrib Janina z razglednim stolpom
- ▶ zabavni **ženski večer s karaoke**
- ▶ malice, kosila in večerje proti doplačilu, v restavracijah v neposredni bližini Vile Ane (že od 4 € dalje na osebo)

Informacije in rezervacije:

Vila Ana, Ulica XIV. divizije 14, Rogaška Slatina

T: 05/ 6607 400

E: rezervacije@hotel-delfin.si

www.hotel-delfin.si

Univerzalni temeljni dohodek

Kriza, v katero je zabredel brutalni neoliberalni kapitalizem, je seveda tudi priložnost za razmislek o alternativnih idejah. Ena takih idej je tudi UTD – univerzalni temeljni dohodek. UTD je zanimiv predvsem z dveh aspektov: prvi je zagotovo neenakost, ki še nikoli ni bila tako izrazita, drugi pa je destigmatizacija nedela. Zavedam se, da je v totalitarnih okvirih neoliberalne ideologije razmišljanje o alternativah videti utopično, a je na drugi strani zaradi negativnih učinkov krize prostor vendarle nekoliko bolj odprt za taka razmišljanja. Krepi se namreč zavedanje, da so v delovanju družbe potrebne temeljite spremembe, saj se je (kapitalistični) sistem znašel v slepi ulici.

UTD bi odpravil revščino. UTD naj bi bil prejemek, ki bi se izplačeval posamezniku neodvisno od njegovih drugih prihodkov in ne bi zahteval njegovega preteklega in sedanjega dela ter posameznikove pripravljenosti, da sprejme delo, če mu je ponujeno. Neenakost s tem sicer ne bi bila odpravljena, bi pa uvedba UTD zagotovo pripomogla odpraviti revščino, kot jo poznamo dandanes. S tem bi se seveda izboljšal socialno ekonomski položaj posameznikov v družbi, to pa bi prineslo s seboj tudi več sproščenosti, kar pa bi ne nazadnje precej zmanjšalo pojave stresa, depresije in duševnih bolezni. Torej bi se z uvedbo univerzalnega temeljnega dohodka nedvomno zmanjšal tudi pritisk na zdravstveno blagajno, kakovost življenja pa bi se izboljšala.

Lahko rečemo, da so bili temelji UTD postavljeni že v 16. stoletju. Tedaj se prvič pojavi ideja o minimalnem dohodku. Angleški renesančni humanist Thomas More v knjigi Utopija omenja zajamčeni minimalni dohodek in ga primerja s tedaj veljavni smrtno kaznijo za krajo. Prepričan je namreč, da smrtna kazen ne more odvrniti od kraje tistih, ki nimajo drugih sredstev za ohranitev golega življenja.

Zamisli zajamčenega minimalnega dohodka je v 18. stoletju sledila ideja brezpogojne enkratne subvencije, sredi 19. stoletja pa se ti dve ideji združita v obliki predloga o uvedbi temeljnega dohodka. Politično aktualna postane ideja UTD šele v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja. Vendar pa je bila zamisel zares uveljavljena zgolj na Aljaski, kjer UTD dejansko obstaja že od leta 1982.

Križanič (populistično) obljubljal po 500 evrov. Tudi v Sloveniji ideja o uvedbi univerzalnega temeljnega dohodka ni nova. Njeni zametki so se pojavili že v času komunizma, vendar takrat zaradi visoke socialne varnosti (še) ni bila

aktualna. O uvedbi univerzalnega temeljnega dohodka se je resneje začelo razpravljati v devetdesetih letih prejšnjega stoletja, ko je bila ideja predstavljena socialdemokratski stranki. V novejšem času je finančni minister v Pahorjevi vladi France Križanič celo obljubil UTD v višini 500 evrov, žal pa je to storil izključno in zavoljo populističnih vzgibov. Vendar se ideja ni zdela aktualna, dokler se niso tudi pri nas začeli pojavljati revni zaposleni, katerih število v zadnjem času nezadržno narašča, saj (redna) zaposlitev ni več zagotovilo za preživetje. Bolj resna od populističnih obljub se nam zdi, denimo, razlaga dr. Andreja Kurnika, ki pravi da pri UTD »ne gre za vprašanje pomoči tistim, ki ne uspejo na trgu dela. Gre za mnogo več, za novo utemeljitev družbene produkcije in reprodukcije, družbe in politike. Zahteva po dohodku pomeni radikalno kritiko kapitalizma, saj prinaša erozijo kanoniziranega mezdnega dela. Razkriva mnogotero realnost, ki obstaja, preden se vsa družbena dinamika zreducira na razmerje delo-kapital. Kaže, da obstaja realnost zunaj dela, množstvo procesov subjektivacije, podrejanja in uporov, ki jih lahko združimo v procesu transverzalne strateške kodifikacije. Če zahtevamo dohodek in s tem utemeljitev produkcije in reprodukcije človeštva izven mezdnega dela, se lotimo kapitalizma v samem korenu, v njegovih dipozitivih normalizacije in utilitaristični ideologiji. Zahteva po dohodku bi lahko vodila k afirmaciji manjšinskostnega postajanja v politiki, k osvoboditvi subjektivne ekscesnosti. k avtonomiji«.

Univerzalni temeljni dohodek bi elitam pobral moč. Z uvedbo univerzalnega temeljnega dohodka bi bila torej elitam vzeta moč za manipulacijo in nadzorovanje množic. Dejstvo je namreč, da je družba obsedena s plačanim delom, ki pa ga je premalo, pa elitam omogoča zastraševanje in izsiljevanje, kajti delavci so v strahu pred izgubo zaposlitve pripravljeni delati za sramotno nizke mezde in v čedalje težjih delovnih razmerah.

Na tem mestu smo se ideje UTD seveda zgolj površno dotaknili v upanju, da bomo komu vendarle pritegnili pozornost na to obliko možnih rešitev. Tistim, ki bi o tej temi želeli izvedeti še kaj več, pa toplo priporočamo obisk spletne strani Sekcije za promocijo univerzalnega temeljnega dohodka, saj bodo tu našli več podrobnejših informacij.

*Tugo Zaletel,
pismo bralca*

S terena

Spoštljiv odnos do starejših

S folklorno skupino Emona - veterani sem se pred dnevi vrnil z mednarodnega folklornega festivala 2013 Henan International Folk Art week. V organizaciji nacionalne sekcije CIOFF (mednarodne folklorne organizacije) je bil festival prvič na Kitajskem. Poleg Kitajcev smo sodelovali plesalci in glasbeniki iz Bangladeša, Egipta, Kolumbije, Romunije, Senegala, Šri Lanke, Tajske, Turčije in Slovenije.

Na odprtju festivala so nastopile domače seniorske ženske skupine, otroci in mladi ter devet gostujočih skupin s kratkim programom. Ves teden smo nastopali dvakrat na dan in to na promenadah, po šolah in tovarnah. Povsod smo naleteli na navdušeno, hvaležno občinstvo, sklepali smo nova znanstva in spoznavali Kitajsko »v živo«.

Bil sem najstarejši udeleženec festivala (tik za menoj so bili turški bojevniki s sabljami), s čimer pa se nisem postavljaj, saj z Emono tudi nisem šel na pot zaradi let, temveč zavoljo sodelovanja v glasbenem programu. In kar nerodno mi je bilo, da mi je spremljevalka pomagala čez stopničko ...

Milan Pavliha

Razstava likovne kolonije Izola 2013

Tudi na letošnjem Festivalu za tretje življenjsko obdobje je komisija ZDUS za kulturo pripravila razstavo likovnih del, ki so jih izbrali na likovni koloniji Izola 2013. Navzoče je pozdravila vodja projekta Ema Tibaut, razstavo pa je odprla direktorica Hotela Delfin Nina Golob. Kulturni program na razstavi so pripravile pevke ljudskih pesmi KUD Lipovci. Razstava je bila na ogled vse festivalske dni. Nagrajence zmagovalnih del je komisija ZDUS za kulturo nagradila na Večeru pesmi in plesa. Nagrade so prejeli Jadranka Andrijašič za delo Ciprese, Irena Sedič za delo Konec dneva in Oskar Sovinc za delo Oseka.

D. L.

Padle maske

Padle maske so knjiga spominov dr. Zdenka Roterja, ki je kot 16 letni fant odšel v partizane, po vojni delal v Udbi, v šestdesetih postal profesor religiologije, bil urednik revije Teorija in dekan Fakultete za družbene vede ter prijatelj in

svetovalec Staneta Kavčiča. Kot poslanec slovenske skupščine je sodeloval v akciji 25 poslancev. V času "proti Kavčičevskega" udara v sedemdesetih letih je izgubil vse funkcije in postal persona non grata. V politično in družbeno življenje se je intenzivneje vrnil kot svetovalec predsednika Slovenije Milana Kučana. To funkcijo je opravljal vse do

konca Kučanovega predsedovanja leta 2002.

Padle maske so iskrena izpoved »strica iz ozadje«, ki govori o znamenitih in manj znanih akterji slovenske zgodovine od leta 1941 do današnjih dni. V njej boste na več kot 700 straneh izvedeli še neznane stvari o slovenski polpretekli zgodovini. O Edvardu Kardelju, Borisu Kidriču, Ivanu Matiji Mačku, Stanetu Kavčiču, Stanetu Dolancu, Milanu Kučanu, Francetu Rodetu, Antonu Stresu, Janezu Janši, Igorju Bavčarju, Dimitriju Ruplu, Spomenki Hribar ... Imen, ki nastopajo v osebni pregledu slovenske zgodovine v zadnjih 75. letih je preveč, da bi jih lahko vse našteji.

Knjiga bo izšla sredi meseca novembra 2013 pri založbi Sever&Sever in jo lahko v prednaročilu dobite do 19. novembra za 32,90 evra (+poštnina), lahko pa jo naročite na telefonski številki: Nina Jeglič 051/449 933 ali na elektronskem naslovu nina.jeglic@gmail.com

info.zdus

Ob dnevu mrtvih ustreljenim talcem

V Ljubogojni pri Horjulu so pred dnevom spomina na mrtve člani Zveze združenja borcev za vrednote NOB Logatec in učenci Osnovne šole 8 talcev iz Logatca počastili spomin na talce, ki jih je italijanski okupator po osemkilometrski kalvariji z Vrhnike v Ljubogojno ustrelil pred 71 leti. Talci so od leta 1946 pokopani v Logatcu, spoštljiv spomin nanje pa je v tem notranjskem mestu še živ.

info.zdus

NATEČAJ Ustvarjalke in ustvarjalci ročnih del!

Komisija ZDUS za tehnično kulturo vas vabi, da izdelate in nam pošljete ročne izdelke, primerne za skromna božična/novoletna darila svojcem (zakoncu, mami, otrokom, vnukom) ali prijateljem.

Izdelke bomo ocenili. Pri ocenjevanju bomo upoštevali vrednost darila, enostavnost izdelave in domiselnost darila. Izdelano je lahko iz kakršnegakoli materiala. Ob poslanem vzorčnem izdelku navedite natančno, kakšen material in koliko ga potrebujete za izdelavo enega darilca, prav tako napišite, koliko časa porabite za njegovo izdelavo.

Ustvarjalke in ustvarjalce 50 najbolj domiselnih daril bomo povabili v času od 16. do 20. decembra 2013 na brezplačne delovne počitnice v hotel Delfin. Ob dopoldnevih bomo organizirali učne delavnice, kjer si boste izmenjali ideje za ročna dela, popoldan pa pričakujemo, da boste prikazovale/i gostom, kako izdelujete darila in jim pomagali, da jih naredijo tudi sami.

Vzorčne izdelke nam, prosim, pošljite do 20. Novembra na ZDUS, 1000 Ljubljana, Kebetova ul. 9 s pripisom Za natečaj, mi pa vas bomo obvestili do 25. novembra 2013 o izbiri.

info.zdus

Nepremičnine vpogled v GURS

V brskalniku (google ali najdi.si) odtipkajte GURS, pojdite na poglavje Javni vpogled v podatke o nepremičninah –

prostor3.gov.si/javni/.

Odpre se »**Prijava v javni vpogled**« in okence »**Vstop v splošno iskanje**«.

Desno je opisan način iskanja. Poznati morate naziv vaše katastrske občine ali njeno številko in številko parcele (lastniki stanovanj vpišejo naslov in številko stanovanja. Vsi ti podatki so vpisani v izpisku iz zemljiške knjige ali so napisani na obvestilu o vrednosti nepremičnin, ki ga je GURS poslal vsem lastnikom ob popisu nepremičnin.

Desno se izpiše koda v številkah, ki jih je treba prepisati v okvirček spodaj.

Pritisnite »**Nadaljuj**«. Po pritisku na »**Išči**« se izpiše št. katastrske občine in št. parcele in znak €. S pritiskom na znak € se izpiše vrednost nepremičnine.

Če postopka ne znate narediti sami, vam bo pomagal vnuk ali sosed. Če ju nimate, se obrnite na najbližje upokojsko društvo.

info.zdus

*Jaz zate,
ti zame.*

Vzajemna d.v.z., Vošnjakovy 2, Ljubljana.
Vsa zavarovanja se sklepajo po vsiljivih pogojih Vzajemne d.v.z.

Nezgodno zavarovanje

**vzajemna
nezgode**

Zavarovanje za primer nezgodne smrti in trajne invalidnosti z vključenimi dodatnimi kritiji za večjo varnost starejših.

Nesreča nikoli ne počiva.

Sklenite **nezgodno zavarovanje za starejše** in si zagotovite dodatno finančno varnost.

Samo pri Vzajemni lahko zavarovanje sklenejo osebe do 85. leta starosti, trajanje zavarovanja in izplačilo zavarovalnine pa s starostjo ni omejeno.

Skleni zavarovanje

www.vzajemna.si

MODRA ŠTEVILKA
080 20 60

VZAJEMNA

Jaz zate, ti zame.